

novali Kekyris, Rusi pa Kokurj ¹⁾, ktero poznamljevanje je nastalo po primku Kršna — Kresnikovem, Kečin, Kečava = Apollo crinitus (Keshin, Keshava) „der Gelockte“, slov. Kekin, Kekavec, Čehin, Čehavec ²⁾.

Korenika imena Sabot, Sobot je sansk. bhâ, bhas, çubh, çubha, perzijanski kûbh „splendere, lucere“, Sabot, Sobot je iz Sabant in to iz sa bhas, kakor Pott ³⁾ razlaga ⁴⁾: „zusammen Glanz habend“. Ker so zapopadki svetiti in govoriti, kar je Schlegel ⁵⁾ do drobnega dokazal, iz enake korenike, je tedaj tudi iz bhâs slov. basen, Sage, fabula (od for — fari — fatus). Iz te korenike je sansk. Sabhya priime boga Agni — Ognja. S Sabhya-tom se ujema nordiške božice ime Sif, žene Thorove, boga bliska in ognja; in gerški Ἡφαίστος, Hephaistos bi se glasil v sanskritu Sabheṣṭha, in pomeni toraj: splendens, lucens, fulgens ⁶⁾.

Sabatinca — Sabatinka je brez dvombe Rimljan si za svoje usta pripravil iz Sabatnica, vendar je tudi Sabatinka slovenska oblika, primeri: Marinka, pasterinka itd.

Razun imena Sobot na Štírskem še se tudi najde Sobotica ime vesi v Medžimurji, dalje so rodbine Sobot, Sabat, Sabati v gomilski fari. Tudi v mozirski (Prasberg) fari so rodbine z imenom Sabotin.

Národne prislovice iz Liburnije.

Nabral v Istri Jak. Volčič.

Kada ti je kratka ponjava, skerči noge.

Ki v jamu letí, se maha loví.

Kemu Bog dá, vsi Svetci mu ne vzemu.

Ki se kuja, r... mu huja.

Udri me po ki perst očes, me boli. (Vsaka škoda je škoda).

I naša mačka će sala imeli. (Tudi mi si hočemo pomagati).

Bog je rekal: pomози si človiče, ako ćeš, da ti pomorem.

Ki te hvali, te misli prevariti.

Na mlačnu juhu pihati.

Nije meštra (učitelja) nad potrebo.

Človek s človekom se spravi, ma gora z gorom nikdar.

Kako mi je sviral (zvonil), tako sam mu tancal.

grita „geschützt“, çarana „Schutz, Hilfe“, tudi çrajana, çraja; primeri gerško: *ἡγεων, ἡγεων* „Herrscher“, in analoško sansk. pā „tueri“, pati „dominus“, slov. pán. Pott („Etym. Forsch.“ I. 188) pa piše, da: „Ernährung, Besitz, Schutz und Herrschaft auf einer gemeinsamen Grundlage ruhen“, odtod pā izvorno = pascere, litevski pē-tus, Mittag-mahl, in iz pā so lat. pabulum, panis itd. V besedah gost in pan toraj tičijo zapopadki „Ernährer, Besitzer, Schützer, Herr“. Svojo nekdanjo izpeljavo iz gā, „ire“ tukaj opozovem.

¹⁾ Hanuš 348.

²⁾ Jaz mislim, da bi bolje bilo k slov. sobot pristaviti: irsko samh, cimr. haf, hefyn, kornsk. hav = solnee, in sansk. sava, sabha, lux.

³⁾ Na Štírskem v križevski fari je ves Kokoriči, poleg nje pa Budiševci. Kokur, Kekir je iz Keča, „Locke, Mähne“, zato kečavin, „der Löwe“, po pravem: „der Gemähnte“, slov. keka, „langes Haar“, kekast, kekavec, „ein buschichtes Haar habend“. Po omehčanem glasniku k v č — ček, čekast, čekav. Staročesčina pa je glasnik k rada spremenjala v h, na primer: hurva (Mater Verbor s. v.) za kurva, odtod čeh, čehovat. Izvirni pomen besede keca, keka, čeh je: „Gebüsch, Gestrüpp“, in to poznamljevanje je obiknilo za izraz množine lasi; primeri nemško „Busch, Gebüsch, Gestrüpp in buschiges, struppichtes Haar“. Ker so pa v starem svetu bregovi bili obraščeni z drevjem, tako je tudi kek = Berggipfel. Čehi utegne toraj nasprotno poznamljevanje biti imena Polak, in izrazovati: „Bergbewohner, Hügelbewohner“ itd. Na Štírskem pri Marburgu je občina po bregovatem svetu, ktera se veli Počehova. Iz kek, kok je tudi kokel, kocel, der Zottige.

⁴⁾ Pott „Etymol. Forsch.“ I. 194.

⁵⁾ Schlegel „Indische Biblioth.“ II. 284—288.

⁶⁾ Kuhn v svojem časopisu V. zv. str. 214.

Od zločestega dužnika i krava brez mlika.

Mi za vuka, a vuk izza berda. (Lupus in fabula).

Čistomu obrazu malo vode treba.

Kratkočasno berilo.

Ternovo.

Národna pravlica.

Vas Podgorje stoji blizo Kamnika, bolj na višavi. V to vas je prišel enkrat neznan človek. Bil je precej star in žalost serca se mu je brala že na obrazu. Popraševali so ga ljudje, kdo da je in od kod. Ali nikomur tega ni hotel povedati. Neki oče, ki je imel edinega sina, se ga usmili, ter ga vzame k sebi. Ta oče umerje. Sin je bil še majhen. Tisti neznan tujec tedaj skerb čez-nj prevzame. Po očetovsko ga v vsem podučuje, kar bi mu odrasčenemu bilo treba vediti. Fantič je bil zelo umen, vse je hitro zapopadal, sosebo je pa v ribštvu veliko izurnost dosegel. Cele dni je ribe lovil, vedil je za vse bližnje vode in jezera, vse ribe poznal. Le neki zakleti tomun mu je bil neznan. Veliko je sicer od njega pripovedovati slišal, pa se ni zmenil. Tako so mu pravili, da, če se kdo temu tomunu bliža, ga že svari od deleč mladeneč, ki na bregu sedi:

„K vodi, k vodi

Sem ne hodi“,

da doní glas tega mladence. Pravili so mu tudi, kdor se vode dotakne, pri ti priči okamni, in da se še druga strašna nesreča zgodi. Ali on je vse te in take pravlice za čenče imel. Misli si: ako bi prav to res bilo, kaj je meni mar? vsaj v globu, ker je zaklet, ni tako nič rib.

Sicer je pa ta deček tistega tujca ko svojega očeta ljubil. Stregel mu je, kar mu je le mogel, da bi mu odgnal tužnost, ki ga je tlačila. Pa vse zastonj! Praša ga tedaj enkrat deček: „Oče, kaj vam je, da ste zmiraj tako žalostni? Vsaj vam nič žalega ne delam“.

„Ne! uzrok moje žalosti je vès drug. Ker vém, da me ljubiš, hočem ti razodeti, kar še nikomur nisem. Čuj tedaj: Moja domovina je tuja dežela. Imel sem ljubeznjivo ženo, pa neporednega sina, ki je med drugim tudi ta madež imel, da se je za vsako reč hitro razserdil in da je v jezi vse pokončal, kar mu je nasproti prišlo, če bi bila prav oče in mati. Šla je enkrat žena svoje starše obiskat. Sin jo je spremljal. Pa ne žene, ne sina nisem več vidil. Vse sem obhodil, našel ju nikjer nisem, ne pri starših, ne drugod. Od tod moja žalost. V domovini mi pa samemu ni bilo več obstati. Zapustil sem jo. Pot me je pripeljala v to vas. Prijetna se mi je zdela, tudi nekaj skrivnega, sam ne vém kaj, vezalo me je na to vas. Ostal sem tukaj. Tvoj oče so me v hišo vzeli. Kaj se je dalje godilo, veš“.

Tako je tujec pravil; zelo ga je deček omiloval in si prizadeval, pomanjšati z večjo ljubeznijo in poslušnostjo njegovo žalost.

Enega dne tujca primejo želje, še enkrat pred smertjo obiskat svoj dom. Vzame tedaj od dečka slovó in gré.

Po njegovem odhodu je hodil deček kakor popred vsaki dan ribe lovit. Pride enkrat tudi blizo zakletega globa.

„K vodi, k vodi

Sem ne hodi!“

se oglasi ne deleč od njega. Deček ostermí, ker vidi, da so resnične pravlice sosedov. Stopi bližej tomuna. „Kdo si?“ vpraša mladence, ki je na bregu sedel in tiste besede rekel.

„Hočem ti povedati. S svojo materjo sem se enkrat na pot podal. Zavolj mojega nerodnega vedenja me je večkrat oistro posvarila. Pa nič nisem maral. Z nekim pastirjem se v pretep spustim in ga ubijem. Mati joče nad mano in me silno kara. Tudi nad njo se razserdim. Bila sva ravno pri tem globu. Va-nj jo pahnem. Od tistega časa je ta glob zaklet. Za mojo strašno pregreho bilo mi je naloženo, tako dolgo tukaj žalovati in jokati, da pride oče mene in mater rešit, ktere jok o neporednem sinu se vsako jutro iz